

Avui, diàleg

Marcel Cervelló

Atès que gairebé tots els que llegeixin aquestes ratlles ja duen uns quants anys a la carcanada, no els vindrà de nou si faig esment del fet que això del diàleg és, ha estat i serà una cosa més aviat difícil. Abans, quan manava el general, tots aquells que no acabaven de pair certes coses eren titllats automàticament de comunistes. Abans, però, ja hi havia una certa tradició al país pel que fa a la desqualificació dels dissidents. Si algú gosava opinar -parlo dels anys de la picor que potser la culpa d'allò que passava no era tota dels capellans--, queia ipso facto sota la consideració general de camàndula rosegaaltars venut a l'or del Vaticà. Després seria l'or de Moscou que, per cert, ja ningú no sap què se n'ha fet i ara, com que de comunistes amb prou feines se'n troben, tots els contraopinantants són nazis, feixistes,

separatistes, ultres, espanyolistes, botiflers o maquetos. El cas és deixar fora de combat l'adversari abans, fins i tot, de creuar els guants. Els guants del diàleg, vull dir. Que ve un "enemic" a fer una xerrada a la universitat? Doncs se li rebenta l'acte i, de passada, es queda bé davant la xicota.

De fet, però, ja se'n demana, de diàleg. Hi ha, fins i tot, manifestacions que no tenen altra bandera que demanar-ne (o exigir-ne, que no és ben bé el mateix, però com si ho fos). ¿Partidaris d'examinar objectivament i generosament les raons de l'altre i confrontar-les amb les pròpies? No exactament. Es tracta de dialogar amb l'altre per fer-li entendre d'una vegada per totes que els qui tenim raó som nosaltres.

Ens escoltem mai els altres? Em fa l'efecte que no. En els diàlegs que, si hi ha sort, encara es poden fer avui dia, les parts dialogants només s'escolten elles

mateixes. No té res d'estrany, doncs, que els dirigents dels partits polítics, els governants i els presidents de clubs de futbol - siguin o no més que un club-parlin en primera persona en nom de tots aquells que els han votat, i fins i tot d'aquells que no ho han fet. I no diuen "el partit vol, el govern vol o el club -la directiva del club- vol", no. Diuen: "el poble vol". Aquesta identificació messiànica amb el poble sempre té quelcom de tendre. Els tirans -amb gorra de plat o sense- i els demagogs, això de la "pàtria" o el "poble" o "la nació" no s'ho treuen mai de la boca.

N'hi ha fins i tot que, tot i no diferenciar-se gens d'aquells conciutadans que han de dur escorta, encara onegen la bandera de la raça, que ja són gananes amb els temps que corren. I troben qui els fa costat, que ben a la vora els tenim. Volem diàleg, diuen. És per veure qui fa el pipí més llarg. Que Déu ens agafi confessats.

Així he vist en Francesc Candel

Enric Bernadas

En Paco, com l'anomenen els amics, home senzill, amable i amb un cert to humorístic ha vingut al debat obert d'Àmfora per parlar-nos de la literatura i la societat.

Què en podríem dir d'en Candel? Els lectors dels seus llibres ja saben com és: són uns llibres que ja ens diuen com és la seva personalitat.

Home vingut a Catalunya,

home immigrant, defensor de la classe obrera i de la immigració, home transparent, escriptor de parla catalana i segur, i amb molta seguretat i orgull per a ell, home vingut del sud integrat a la nostra cultura i costums.

En aquest debat obert ens va demostrar la gran estima que tenia per Vázquez Montalbán (l'escriptor desaparegut fa poc); la seva expressió va demostrar la tristesa de l'home per al seu amic Manolo.

En Candel home, de veu tranquil·la, càlida quan parla, que ens demostra què és com a persona, la seva sinceritat; el seu grau d'humor va fer que la seva presència entre nosaltres fos molt agradable.

Moltes gràcies, Francesc.

